

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/2661/2024.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kvk.IV.39.186/2024/2. számú végzése alaptörvényellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Az indítványozó alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a és a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 233. § (1) bekezdése alapján.
- [2] Az indítványozó által kifogásolt, megtámadott döntés a következő.
- [3] A Kúria 2024. június 25-én meghozott Kvk.IV.39.186/2024/2. számú végzésével az indítványozó által előterjesztett felülvizsgálati kérelmet érdemi vizsgálat nélkül elutasította.
- [4] Az alkotmányjogi panaszban kifogásolt ügy a következő.
- [5] 1.1. Az indítványozó 2024. június 12-én kifogást terjesztett elő Mezőcsát Város Helyi Választási Bizottságánál (a továbbiakban: HVB) a 2024. június 9-én megtartott helyi önkormányzati képviselő és polgármester választással kapcsolatosan, a helyi választási iroda tevékenységét érintően és a választási eljárás alapelveinek megsértése miatt.
- [6] A HVB a kifogást a 70/2024 (VI.14.) számú határozatával elutasította.
- [7] 1.2. Az indítványozó fellebbezésére eljáró Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Területi Választási Bizottság (a továbbiakban: TVB) a 145/2024. (VI. 19.) számú határozatával a fellebbezést érdemi vizsgálat nélkül elutasította.
- [8] Határozatnak indokolása szerint a fellebbezés nem felel meg a Ve. 231. § (1) bekezdésében foglaltaknak, az indítványozó ugyanis a fellebbezésében az érintettségre semmilyen módon nem hivatkozott, azt nem igazolta. A TVB a Kúria Kvk.I.237.439/2014/2. számú döntése felhívásával hangsúlyozta, hogy a természetes személy kérelmező kérelmében hivatkozott kifogás elutasítása önmagában az ügy

érdemével kapcsolatos érintettséget nem alapozza meg, szükséges annak bizonyítása, hogy a jogsértés a kérelmező jogaira és kötelezettségeire kihat. A TVB megállapította továbbá, hogy a 2024. június 12. 21:07 perckor előterjesztett kifogás elkészült, azt ugyanis a Ve. 10. § (2) bekezdés bekezdése szerint 16 óráig kellett volna benyújtani. A határozat jogorvoslati tájékoztatója tartalmazta, hogy a Kúria előtti eljárásban az ügyvédi képviselő kötelező.

- [9] 1.3. A TVB 145/2024. (VI. 19.) számú határozatával szemben az indítványozó személyesen eljárva felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő a Kúriához, melyben jogorvoslati jogának sérelmére hivatkozott és kérte az ügyben pártfogó ügyvéd kirendelését.
- [10] Kérelmében állította, hogy a HVB és szavazatszámoló bizottság nem biztosította a Ve. 14. §-ában számukra előírtakat, ezáltal megsértették a tisztességes, törvényes, pártatlan választás rendjét és megfosztották attól, hogy tisztességes, törvényes, pártatlan választási eljárásban legyen része. A TVB határozatával összefüggésben előadta, hogy Ve. 221. § (1) bekezdése az elsőfokú döntés elleni fellebbezés benyújtásának nem teszi feltételévé az érintettséget. Hivatkozott arra is, hogy az általa előterjesztett kifogás tartalmazza, miként jelenti jogainak megsértését a választás napján történt cselekmények, illetve azok ellenőrzéséhez kapcsolódó – az üres szavazólapok megismerésre és megszámlálására vonatkozó – kérelmének HVB általi megtagadása.
- [11] A Kúria 2024. június 25-én meghozott, indítvánnyal támadott Kvk.IV.39.186/2024/2. számú végzésében megállapította, hogy a felülvizsgálati kérelem érdemi vizsgálatra alkalmatlan, ezért azt érdemi vizsgálat nélkül elutasította.
- [12] A Kúria a végzés indokolásában rögzítette, miszerint az indítványozó a Kúriához benyújtott felülvizsgálati kérelmében kérte pártfogó ügyvéd kirendelését. A Kúria megállapította, hogy a Ve. 224. § (5) bekezdése alapján, a bírósági felülvizsgálati eljárásban az ügyvédi képviselő kötelező. A Ve. 231. § (2) bekezdése szerint a bírósági felülvizsgálati kérelmet érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítani, ha azt a 224. § (5) bekezdésben foglalt rendelkezés megsértésével nyújtják be.
- [13] A Kúria indokai szerint a pártfogó ügyvéd engedélyezésének lehetőségéről, valamint az ezzel összefüggő költségkedvezményekről – a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény 26. § (1) bekezdése és 35. § (1) bekezdése alapján irányadó – Pp. 73. és 94. §-a tartalmaz rendelkezéseket. A jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvény 23. § (1) bekezdése szerint, a jogi segítségnyújtó szolgálat a kérelemről – ha a támogatás igénybevételének feltételei annak alapján megállapíthatók – a kérelem személyesen történő benyújtásakor lehetőség szerint azonnal, de legkésőbb öt napon belül, az írásban benyújtott kérelem alapján pedig tizenöt napon belül dönt. A Kúria indokai szerint a Ve. 228. § (2) bekezdése szerinti – legfeljebb háromnapos – eljárás a pártfogó ügyvéd kirendelése iránti kérelem elbírálásának bevrását nem teszi

lehetővé, a Ve.-beli határidők túllépésével a bíróság a választási eljárás alapelveit is súlyosan sértő törvénysértést valósítana meg. (Kvk.IV.39.281/2022/5.)

- [14] 2. Az indítványozó a Kúria döntésével szemben alkotmányjogi panaszt terjesztett elő.
- [15] Álláspontja szerint az, hogy választási jogorvoslati eljárásban nincs lehetőség pártfogó ügyvéd kirendelésére azzal a következménnyel jár, hogy azon ügyfelek részére, akik nem rendelkeznek megfelelő anyagi erővel, továbbá jogi szakvizsgával sem, ilyen rövid idő alatt nem tudnak a jogorvoslati jogukkal élni, ami sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított jogorvoslati joghoz való jogot. Ezzel összefüggésben a jogalkotó nem tett eleget az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdésében való kötelezettségének, nem teljesült a jogbiztonság követelménye, mert az Országgyűlés nem biztosítja alkotmányos jogát a választási eljárásokban foglalt felülvizsgálat során.
- [16] Az eljáró választási szerveket illetően kifogásolja, hogy a HVB felületes választ adott kifogására, ténylegesen nem merítették ki a kifogását, a TVB pedig helytelen jogszabály megjelölésével állapította meg az indítványozó érintettsége hiányát. Mindezek révén ténylegesen nem került sor az általa sérelmezett jogsértések érdemi kivizsgálására. Mindez sértette az Alaptörvény XXIII. cikk (1) bekezdésében biztosított jogát, illetve kifogásának elbírálatlansága révén a választási eljárás alapelveit, a választás tisztaságának követelményét is. Álláspontja szerint a választási szervek alaptörvény-ellenesen cselekedtek, megsértették az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében biztosított jogot, miszerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit részleghajlás nélkül, tisztességes módon és észszerű határidőn belül intézzék.
- [17] Az összes, ügyében eljáró hatóság, bíróság döntése során megsértette az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdését, mert nem biztosították a részrehajlás nélküli, tisztességes és észszerű határidőn belül a megfelelő eljárást. Megsértették továbbá az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) cikkében foglaltakat, a XXIII. cikk (1) bekezdését, továbbá az Alaptörvény XXV. fejezetét, amelyben azon jogát vették el, hogy éljen írásban kérelemmel, panasszal vagy javaslattal forduljon bármely közhatalmat gyakorló szervhez.
- [18] Az indítványozó kérte az Alkotmánybíróságot, hogy a HVB és a TVB határozatára mondja ki az alaptörvény-ellenességet és semmisítse meg azt. A Kúria döntését pedig akként semmisítse meg, miszerint arra nézve mondja ki, hogy a Ve. olyan hiányosságát mutatja, amely az állam kötelező feladatát nem tölti be, továbbá ezzel sérti az ember sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogát, a jogorvoslati jogot.
- [19] 3. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról. A (2) bekezdés alapján a tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, ezek között a 26-27. §-ok szerinti érintettséget, az Alaptörvényben biztosított jogok

sérelmét, valamint a 29-31. §-ok szerinti feltételeket. A (3) bekezdés úgy rendelkezik, hogy a befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.

- [20] A Ve. 233. § (1) bekezdése szerint a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz a sérelmezett döntés közlésétől számított három napon belül nyújtható be az Alkotmánybírósághoz. A (2) bekezdés kimondja, hogy az Alkotmánybíróság a Ve. alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panaszról az Abtv. 56. §-a szerint a beérkezésétől számított három munkanapon belül, a befogadott alkotmányjogi panaszról további három munkanapon belül dönt.
- [21] 3.1. Az Abtv. 27. §-a szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d)* pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdekében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó jogosultnak és érintettnek is tekinthető, mivel a sérelmezett kúriai végzéssel zárult eljárásban félként szerepelt, a bírósági felülvizsgálati kérelmet ő terjesztette elő. Az indítványozó a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségeket kimerítette, további jogorvoslat nincs számára biztosítva.
- [22] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó által benyújtott alkotmányjogi panasz a törvényes határidőn belül, azaz a támadott végzés kézhezvételétől számított három napon belül érkezettnek minősül [Ve. 233. § (1) bekezdés].
- [23] Részben teljesült továbbá az alkotmányjogi panasz benyújtásának azon törvényi feltétele is, hogy az indítványozó Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozzon [Abtv. 27. § (1) bekezdés *a)* pont].
- [24] Az Alaptörvény 35. cikkére hivatkozással összefüggésben az Alkotmánybíróság hangsúlyozza: az alkotmányjogi panasz az Abtv. 26–27. §-ai és a Ve. 233. §-a alapján az Alaptörvényben biztosított jogok védelmének eszköze, így ezen hatáskörei gyakorlása során az Alkotmánybíróság kizárólag valamely Alaptörvényben biztosított joggal összefüggésben állított jogsérelem esetén járhat el, az Alaptörvény más rendelkezéseinek megsértésére való hivatkozás esetén nem. Az Alaptörvény 35. cikke nem Alaptörvényben biztosított jogról rendelkezik, alkotmányjogi panaszt arra nem lehet alapítani, így az alkotmányjogi panasz ezek vonatkozásában nem volt érdemben vizsgálható {3294/2018. (IX. 13.) AB végzés, Indokolás [32]}.
- [25] Az indítvány részben megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében támasztott – a határozott kérelemre vonatkozó – törvényi feltételeknek. Az indítvány megjelölte az

Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést [Abtv. 51. § (1) bekezdés és 52. § (1b) bekezdés *a*) pont]. Az indítványozó megjelölte továbbá az Alkotmánybíróság által vizsgálendő bírói döntést [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *c*) pont] és az Alaptörvény sérelmet szenvedett rendelkezéseit [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *d*) pont]. Az indítvány benyújtását indokolta, kifejtve az Alaptörvényben foglalt jogok sérelmének mibenlétét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b*) pont]. Az indítványozó kifejezett kérelmet fogalmazott meg a bírói döntés megsemmisítésére nézve [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *f*) pont].

- [26] Az indítvány a támadott kúriai döntés alaptörvény-ellenességének alátámasztásként hivatkozik az Alaptörvény XXIV. cikkének sérelmére is. E rendelkezés azonban a közigazgatási hatóságok tisztességes eljárásának követelményét fogalmazza meg, bíróságok esetében az eljárás tisztességességének követelménye – az indítványozó által egyébként hivatkozott – XXVIII. cikk (1) bekezdéséből fakad.
- [27] Az indítvány nem tartalmaz továbbá indokolást az Alaptörvény XXIII. cikk (1) bekezdése, valamint XXV. cikkének sérelme vonatkozásában a támadott kúriai döntéssel összefüggésben, az indítvány ugyanis nem mutatja be, hogy a Kúria döntése miként zárja el választójogának, illetve petíciós jogának gyakorlásától, így ezen indítványi hivatkozás vizsgálatára nincs lehetőség.
- [28] 3.2. Nincs lehetőség az indítvány érdemi elbírálására továbbá a következők miatt sem.
- [29] A Ve. 233. § (1) bekezdése értelmében bírói döntéssel szemben nyújtható be alkotmányjogi panasz. Az Alkotmánybíróság ebben az eljárásában ezért a Kúria határozatának alkotmányosságát vizsgálhatja.
- [30] Az Abtv. a 43. § (4) bekezdésében – az Alkotmánybíróság határozatainak jogkövetkezményei cím alatt szabályozva – csupán akkor teszi lehetővé a döntéssel felülvizsgált más bírósági vagy hatósági döntések megsemmisítését (és értelemszerűen ekként azok érdemi vizsgálatát), ha az Alkotmánybíróság megsemmisíti az alkotmányjogi panasszal támadott bírói döntést. A bírói döntés megsemmisítése előfeltétel, míg az azzal felülvizsgált döntések megsemmisítése az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozó döntés. E mérlegeléshez kapcsolódóan megjegyzi az Alkotmánybíróság, hogy választási ügyekben a Kúria teljeskörű felülbírálati jogkörrel jár el, melynek keretében megváltoztatási joga is van.
- [31] A Kúria támadott döntésének megsemmisítésével összefüggésben az indítványozó valójában a jogalkotó általi mulasztást állít azáltal, hogy hivatkozása szerint a jogalkotó nem alkotta meg azokat a szabályokat, amelyek révén érdemben tudna élni olyan személy is a jogorvoslati jogával, aki egyébként nem rendelkezik ügyvédi képvisellel vagy jogi szakvizsgával [Ve. 224. § (5) bekezdés].
- [32] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában ugyan formálisan hivatkozik az Abtv. 26. §-ára, mely hatáskört biztosít az Alkotmánybíróság számára az egyedi ügyben alkalmazott jogszabályi rendelkezés vizsgálatára is, azonban nem kéri a jogszabályi rendelkezés megsemmisítését.

- [33] Az Abtv. 46. § (1)-(2) bekezdése pedig a jogalkotó által mulasztással előidézett alaptörvény-ellenesség fennállásának megállapítását mint az Alkotmánybíróság által hatáskörei gyakorlása során alkalmazható jogkövetkezményt szabályozza, nem önálló eljárásként. Ebből következően külön mulasztással előidézett alaptörvény-ellenesség fennállásának megállapítására irányuló indítvány előterjesztésére nincs jogszabály adta lehetőség. {24/2014. (VII. 22.) AB határozat, Indokolás [99]–[100]; 3247/2014. (X. 3.) AB végzés, Indokolás [16]; 3294/2018. (IX. 13.) AB végzés, Indokolás [33]; legutóbb: 3238/2024. (VI. 25.) AB végzés, Indokolás [31]} Ehhez képest nincs lehetőség a jogszabályi környezet vizsgálatára, így az indítvány nem felel meg a határozott kérelem követelményének.
- [34] Az Alkotmánybíróság több döntésében is vizsgálta a választási jogorvoslati eljárásban előírt kötelező jogi képviselet kérdését. Megállapította, hogy a kúriai eljárásoknak, az eljárások döntő többségében (így a Ve. szerinti eljárás esetében is) az a célja, hogy egy hatósági vagy egy alsóbb fokú bírósági döntést törvényességi szempontból felülvizsgáljon. Ezen eljárásokban pedig kifejezetten elvárt, hogy a jogorvoslati kérelmet előterjesztő személy szakszerű kérelmet nyújtson be. Emellett a választási eljárásban általános jelleggel – értelemszerűen ezen eljárás jogi természetéhez igazodóan – érvényesülnek a rövid eljárási határidők, amelyek tehát a választási eljárás jogi természetéhez igazodóak, illetve kötődőek. Ezen rövid eljárási határidőket pedig a Kúria csak akkor tudja teljesíteni, ha szakszerű kérelmeket kell elbírálnia, amely feltételezi azt is, hogy hiánytalan kérelmet terjesztenek elé – ennek pedig a kötelező jogi képviselet is garanciális eleme {3211/2022. (IV. 29.) AB végzés, Indokolás [15]}. A Kúria határozata e vonatkozásban is – így a pártfogó ügyvéd kirendelése tekintetében is – részletes indokolást tartalmazott.
- [35] A Ve. 224. § (5) bekezdése a Kúria számára mérlegelést nem enged. Ehhez képest pedig a kötelezően alkalmazandó és mérlegelést nem tűrő előírásokra figyelemmel az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panasz alapján a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételye sem az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével, sem pedig az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésével összefüggésben nem merül fel, és e körben az alkotmányjogi panasz alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem fogalmaz meg {3236/2022. (V. 11.) AB végzés, Indokolás [13]}. Ekként az alkotmányjogi panasz a támadott kúriai döntéssel összefüggésben nem felelt meg az Abtv. 29. §-ában meghatározott befogadási követelménynek sem.
- [36] Ehhez képest – értelemszerűen – az indítvány visszautasítása következtében nincs jogi alapja az Abtv. 43. § (4) bekezdése szerinti rendelkezés alkalmazásának sem. Másképpen szólva az indítvány visszautasítása következtében nem teljesül a 43. § (4) bekezdésében meghatározott előfeltétel.

- [37] 4. Az alkotmányjogi panasz a bírói döntést illetően nem tett eleget befogadhatóság Abtv. 27. §-ában és 29. §-ában előírt feltételének, illetve a határozott kérelem 52. § (1b) bekezdésében foglaltaknak.
- [38] Ekként azt az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1)-(3) bekezdése alapján eljárva az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2024. július 3.

Dr. Czine Ágnes s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Handó Tünde
alkotmánybíró helyett

Dr. Czine Ágnes s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
Haszonicsné dr. Ádám Mária
alkotmánybíró helyett

Dr. Márki Zoltán s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Schanda Balázs
alkotmánybíró helyett